

Barba

Maribor, 17. novembra 1933

Leto I.

 Posamezna številka Din 1.50 " Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—,
 za inozemstvo Din 10.— " Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ul. 26
 Telefon 29-70 " Poštni čekovni račun 15.546 " Izhaja vsak petek " Oglasi po tarifi

Stev. 24

Živel general Maister in njegovi fantje!

„Mi smo fantje, smo vsi vojaki,
vsi za Maistrom pojdemo!“

Ko se spominjamo novemberskih dogodkov ob prevratnih dneh pred petnajstim leti, se spontano zlijejo čustva vseh nacionalistov do moza, ki je smelo prekrizal račune našim sovragom in iztrgal iz njihovih rok najlepši kos slovenske zemlje in na mejo postavil svoje straže. Kdo je bil prvi, ki je slutil resno in veliko nevarnost, ki je takrat pretila slovenskemu narodu? Kdo je bil tisti, ki je po komaj končanem svetovnem krvavem klanju pozval fante pod zastavo in zaročil s sabljo sovražniku v opomin, da bo branil Maribor in njegovo zaledje, da bo branil Gosposveto, zibelj Slovenstva, do zadnje kaplje krvi? Bil je to general Rudolf Maister s svojimi junaki, ki je osvobodil Maribor in severno mejo. Da ni bilo takrat njega in še nekaterih odločnih mož, ki so ustanovili »Narodni svet« in da niso sledili njegovemu povelju slovenski fantje in možje, ki so bili pripravljani s puško v roki braniti slovensko zemljo, bi bila prav gotovo zadela Maribor in njegovo zaledje žalostna usoda.

Mariborski »Narodni svet« je imel pred usodnimi in zgodovinskimi dogodki več važnih sej. Ker so Nemci odbili zahtevo predsednika Narodnega sveta dr. Karla Verstovška za ureditev narodnostnega vprašanja v Mariboru, je dal to povod generalu Maistru, da je sklical sestanek slovenskih častnikov v Narodnem domu. Narodni dom je bil takrat zatočišče vseh slovenskih borcev in Posojilnica v Narodnem domu je denarno podprla slovenske bojovnike.

Takratni mestni poveljnik Höllik je skoval s svojimi častniki načrt, po katerem bi pripadel Maribor Avstriji. Povabil je izzemši generala Maistra na posvetovanja tudi nekatere slovenske častnike, med njimi stotnika Vaupotiča, ki pa brez Maistra niso hoteli razpravljati o njegovem načrtu. Ko je Maister uvidel nakano nemških častnikov in pretečo nevarnost za usodo Maribora, je na svojo pest proglasil Maribor za jugoslovansko posest in prevzel v imenu svoje vlade vojaško poveljstvo nad mestom in vsem Spodnjim Štajerskim.

Odločen nastop in strategična poteza generala Maistra je bila povod kapitulaci-

ciji nemških častnikov. Na dan 1. novembra je padla meljska vojašnica v Mariboru v roke slovenskim fantom pod po-

veljstvom stotnika Edvarda Vaupotiča. Generalu Maistru so po zasedbi ostali poleg imenovanega zvesti še slovenski

častniki Joža Malenšek, Franjo Luknar, Gustav Šilih, Metod Rakuša, Lojze Malenšek, nekateri podčastniki in 87 mož. Iz teh je stotnik Vaupotič sestavil prvo jugoslovansko stotnijo in imenoval za njenega poveljnika nadporočnika Joška Malenška. To je bila prva posadka generala Rudolfa Maistra.

Med svetovno vojno je bil Maister kazensko premeščen v Gradec. To je njegovo miselnost še bolj podkrepilo in je ob povratku koval načrte za primer razpada Avstro-Ogrske monarhije. Iz njegovega strategičnega in nacionalnega načrta za razmejitev slovenskega Podravsja od nemškega, se je rodila meja južno od Št. Vida in Št. Pavla na Koroškem, po Kobanskem in Muri na Štajerskem ter do Rabe v Prekmurju, ki jo je kot jugoslovansko-avstrijsko mejo zastopala naša delegacija na mirovni konferenci v Parizu.

Z brezprimerno odločnostjo je general Maister iztrgal Nemcem iz rok vojaško oblast ter proglasil splošno mobilizacijo na slovenskem Štajerskem. Mobilizacija mu je omogočila armado, s katero je razorožil v zgodovinski noči na 23. novembra pred 15. leti nemško posadko v Mariboru in obvaroval Maribor od severa, ko je zasedel Špilje, Cmurek in Radgono, na Kobanskem pa Rabeljsko selo in Pernice.

Po točno izdelanem načrtu je v spremstvu svojih častnikov in svojih borcev v 47 minutah razorožil mariborsko varnostno stražo. Na skrajnem levem krilu nje gove fronte pa je Malgaj zasedel Velikovec in tako pripravil zasedbo Celovca, ki je pa radi skrbi narodne vlade v Ljubljani, ki se je bala prelivanja krvi in kakor aprovizirati Koroško, Maister ni smel izvesti. S svojim delom ob prevratu je general Maister odločil usodo Maribora, tako, da je mirovna konferenca v Parizu, ko je prisodila Maribor Jugoslaviji, sankcionirala po Maistru izvršeni dejanski stan.

Ko danes, po petnajstih letih, obujamo spomine na zgodovinske dogodke ob naši severni meji, lahko mirno trdimo, če bi ne bilo takrat generala Maistra in njegovih odločnih častnikov ter vrlih njegovih borcev, ki so bili dovolj močni zadušiti z najostrejšo silo vsak upor in preprečiti vsak napad, bi bila nedvomno zadela slovenski Štajer ista usoda, kakor je zadela naše brate in sestre onstran krivično začrtanih mej.

Jugoslovani!

Udeležite se proslave ob 15letnici osvoboditve Maribora in severne meje, da osvežimo spomine na one zgodovinske dni, ki so bili odločilni za ves naš narod.

V soboto 18. novembra bo ob 19. bakljada. Zbirališče na Kralja Petra trgu in na Tržaški cesti. Ob 20. uri družabni večer v veliki unionski dvorani. Vstop prost.

V nedeljo 19. novembra bo ob 9.30 uri zbirališče vseh društev z godbami na čelu na Glavnem trgu. Ob 10. uri služba božja za padle borce. Po maši govori in nato razhod.

Ce bo slabo vreme ne bo bakljade, cerkveno opravilo pa bo v stolnici.

Zveza Maistrovih borcev.

Povelje!

Okrožna komanda vitežke sekcije NO v Mariboru ukazuje vsem četnikom, da se udeleže obhoda v proslavo osvoboditve Maribora in počastitev generala Maistra 18. novembra 1933.

Bataljonska komandanta in četni komandirji se morajo javiti okrožnemu komandantu ob pol sedmih zvečer na Kralja Petra trgu.

Zbor četnikov 18. novembra 1933 točno ob četrti na sedem zvečer na Kralja Petra trgu.

Okrožni komandant.

Oprana sramota

Mnogo je bilo prelitega črnila o zadevi mariborskega Prosto-voljnega gasilnega in reševalnega društva, ki je zlasti zadnje čase razburjala duhove, ko je naše glasilo objavilo marsikatero pikro na račun naše nepojmljive tolerance. Danes, ko je oprana sramota našega obmejnega mesta, moramo na tem mestu konstatirati, da so bili v Mariboru ljudje, ki se tako radi bahajo z narodnostjo, in da so prav ti ljudje dajali potuho bivšemu poveljniku Vollerju, ki je sam odstopil, ko je končno uvidel, da so na delu sile, ki ga bodo zrušile.

Oprana je naša narodna sramota tik pred velikimi svečanostmi ob 15-letnici osvoboditve Maribora. Razdejava je gnezdo zagrizenih in strupenih renegatov, ki so imeli dolgih petnajst let svoje varno zatočišče pri mariborskem Prosto-voljnem gasilnem in reševalnem društvu. Obsojena je njih zakulisna nemško-šovinistična propaganda in njihovega rovarjenja proti našim nacionalnim interesom je enkrat za vselej konec.

Na izrednem občnem zboru, ki so se ga poleg članstva udeležili tudi številni javni nacionalni delavci se je društvo reorganiziralo v smislu gasilskega zakona in je dobilo novo upravo, ki nam je porok, da bodo vse krivice popravljene in da se nikdar več ne povrne v društvo fliški duh, radi katerega so naši sosede smatrali društvo za svojo trdnjavo na našem ozemlju. Za predsednika je bil izvoljen mnogozaslužni, požrtvovalni in nadvse agilni nacionalni delavec višji državni pravdnik g. dr. Ivan Jančič. V nje-ga in še v nekatere izvoljene funkcionarje polaga nacionalna javnost vse nade in upe, da bo temeljito in brezobzirno obračunal z vsem kar je bilo v društvu, ki je

tako izzivalno in vnebovpijoče žalilo naš narodni živelj. Dovelj je bilo prizanašanja in popustljivosti! Preteklost ne sme biti tako hitro pozabljena! Grehi, ki so bili storjeni ne smejo biti odpušteni! Vse krivice morajo biti maščevane!!! Vse kar je starega mora polagoma izginiti iz vrst, ki jih bo preveval nacionalni duh.

Zadnji občni zbor je bil 63. v društvenem delovanju. Prvič se je na zadnjem občnem zboru zborovalo slovenski po 63 letih in po petnajstih letih našega osvobodjenja. Prvič so imeli priliko javni nacionalni delavci prestopiti prag dvorane v gasilskem domu, katerega stene bi nam mogle izdati marsikaj. Mučen vtis je napravilo na zborovalce, ker nekateri funkcionarji ne obvladajo našega jezika pa so poročali slovenski. Trdo jim gre iz ust slovenska beseda.

Ostal pa bo ta dogodek, ki je velepo-memben v zgodovini naših narodnostnih bojev, zapisan z velikimi črkami in bo pričal še poznejšim rodovom, da je po 15 letih Jugoslavije prešlo mariborsko gasilno in reševalno društvo končno ven-darje v roke Slovencev.

Da niso bile tudi pri ptujem gasilnem in reševalnem društvu nič boljše, če ne še slabše razmere, kot pri mariborskem, nam je dokaz potek njegovega zadnjega občnega zbora, ki ga je moral zastopnik politične oblasti radi agresivnega nastopa nemčurskega članstva razpuščiti. Clanstvo se je uprlo izvolitvi novega odbora in hotelo tako kljubovati celo zakonu. Oblast bo postavila društvu komisarja, ki bo pripravil nov občni zbor, na katerem pa ptujski Nemci in nemčurji ne bodo imeli več nobene besede. Tako bo oprana še naša zadnja narodna sramota.

Žalostne razmere

V naših kovinarskih industrijah so ne-čuvane razmere. Brezposelnost stalno na-rašča, podjetja odpuščajo delavstvo in krčijo delovni čas. In vzrok? Pomanjkanje dela. Ali pa je pomanjkanje dela v teh industrijah upravičeno? Če pogledamo stvari do dna, vidimo, da bi morale biti prav te industrije pri nas prezaposlene.

Mostovi v naši državi so deloma v slabem stanju. Izdelujejo se novi, toda na žalost jih ne izdeluje domača industrija, marveč tuja. In tujim tvrdkam se od-dajajo dela pod takimi pogoji, da je naši industriji absolutno nemogoče konkurirati. To pa ne mogoče kvalitativno, ampak samo v cenah. Znano nam je, da so se v poslednjem času oddala dela raznih železniških mostov tujim tvrdkam, ki so dobile prost prevoz vsega materiala do kraja izdelave, carine prost uvoz za vse

potrebščine pri teh delih in povrh tega še z lastnim delavstvom.

Znano nam je, da je Splošna stavbena družba v Mariboru podjetje, ki bi lahko opravilo vsa ta dela. Ni pa prišla v poštev nikjer. Če so že kakšne obveze države napram tujim tvrdkam, za katere pač javnost iz kateregakoli vzroka ne more in ne sme vedeti, je vendar pri vsem tem mogoče, da bi se pri teh delih upoštevala domače tvrdke, od katerih bi bile nekatere zadovoljne, če bi dobile naročilo samo za vijake in žeblice. Toda niti tega ne dobe.

Radi pomanjkanja naročil in dela, je morala tudi mariborska Splošna stavbena družba odpustiti večje število delavcev in zaposluje danes približno 40 delavcev, ki delajo le nekaj dni na teden.

Naše skromno mnenje je, da bi bila

dolžnost poklicanih oblasti, da bi ščitile v prvi vrsti domače delavstvo in mu pre-skrbele dela in mu dale kruha. Ni nam jasno komu naj bo v korist, če naše delavstvo strada in pohaja brezposelno ter gleda kako tujec v naši domovini lepo zasluži, domačin pa izgublja svojo silo in zdravje, ki ga država v gotovih primerih tako nujno rabi . . .

Menimo, da je dolžnost vseh onih, ki so od ljudstva izvoljeni, da mu pomorejo, da merodajne oblasti na to opozore in za-stavijo svojo besedo za ubogo trpeče delavstvo, ki odklanja miloščino in zahteva dela, dela in kruha.

Izčrpan, fizično in moralno uničen delavec ne more koristiti državi! Zato pomagajte, dokler je še čas. Možnosti je dovolj, treba je samo dobre volje in so-cialnega čuta!

Neizpoljena obliuba

Radi stalnih pritožb delavstva v Ehrlichovi tovarni je NSZ po svojem odpo-slancu intervenirala pri tovarnarju gosp. Ehrlichu, da bi odpravil krivice, ki se go-de delavstvu. Posebno hud udarec so za delavstvo kazni, ki se mu nalagajo za vsako najmanjšo zamudo delovnega časa. Znano je, da vse ure ne gredo točno in bi moral vsak podjetnik vpoštovati, če se delavcu slučajno pripeti, da zaka-sni nekaj minut.

Dobili smo na vpogled listke, kjer je zapisano: »5 minut zakasnitve, kazen 5.— Din«. Imamo tudi listek, iz katerega je razvidno, da je bil delavec za pet minut zamude kaznovan kar z 10.— Din globe. Poleg vsega tega se odtegujejo delavstvu naravnost horentne svote za pokvarjeno blago, ne da bi se to blago delavstvu vsaj vzelo v račun. Kdor ne ve, kako je delavstvo v tej tovarni plačano, bi morebiti mislil, da te kazni niso tako hude, če pa ima priliko spoznati razmere delavstva, se prepriča, da delavka zasluži za 14 dni od 100 do 200 Din!

Čudno pa je, da zahteva tovarnar Ehrlich od svojih delavcev, ki stanujejo v njegovih zaslihih stanovanjih na mesec po 200 din. Torej na eni strani plača tovarnar Ehrlich delavcu na mesec približno 500 Din, na drugi strani pa zahteva od njega 200 Din za stanovanje! O so-cialnem čutu tega gospoda menda ni potreba še posebnega komentarja.

Ob priliki intervencije zastopnika NSZ pa je g. Avgust Ehrlich obljubil, da bo kazni radi zamud opustil, oziroma tako preuredil, da se pet minut zamude ne bo vpoštevalo in da bodo kaznovani le oni delavci, ki zamude delovni čas iz zanikar-nosti. Te besede tovarnar g. Ehrlich ni držal.

Opozarjamo poslednjič g. Ehrlichu javno, naj izpolni svojo dano obljubo in od-

redi, da se te krivične kazni odpravijo ter naj vendar sprevidi, da živi od žuljev jugoslovanskega delavca, ki ni suženj in ki ima vso pravico do poštenega zaslužka. Tudi je g. Avgust Ehrlich izjavil, da ne želi spora z našo organizacijo. Če tega res ne želi, potem naj ugodi zahtevam nacionalnega delavstva, ki ne zahteva ni-česar drugega, kot streho nad glavo in košček kruha.

„XYZ“

Novo ustanovljeni dramski krožek Zveze mladih izobražencev je uprizoril preteklo sredo v Narodnem gledališču Labudovo igro »XYZ«. Vsa prireditve je uspela: igrali so povprečno dobro in tudi publike je bilo še precej. Do sem je vse v redu. — Vprašanje pa je, ali je bila predstava v skladu z idejnim delom Zveze mladih izobražencev? Ali ni to malce čudno: brezposelni inteligenti, pa igrajo različne kontese in grofe? Se kretajo po odru v frakih in hočejo zabavati publiko s plehko salonsko komedijo? — Ali bo ta dramski krožek samo sredstvo za dosego denarnih virov, ali pa naj bo kaj več? Prva predstava govori za prvo! Mnenja smo, naj bi novo ustanovljeni dramski krožek prepuščal take in slične igre poklicnim gledališčem, sam pa bi naj uprizarjal dela, primerna stremljenjem, ki jih ZMI zasleduje. Za igre za zabavo pa itak v dovoljni meri skrbi naše gledališče in še prav lepo šte-vilo diletantskih odrov. — Ne ustvarjajte si poleg življenjskih iluzij še — teater-ske! B. A.

Državne zastave

Že več let opazujemo, da izobešajo ob priliki državnih praznikov hišni lastniki državne zastave pač v ožjem mestu Mariboru, zelo malo pa na periferiji in še manj v njega bližnji okolici. Poznamo tamkaj hišne posestnike, ki so v državnih službi, da, kjer sta celo oba — hišni lastnik in njegova žena — v državni službi, sta čisto dobro situirana, na kojih hišah pa ob priliki državnih praznikov ne pla-pola n i k d a r naša državna trobojnica. Tudi v Gosposvetski ulici v Mariboru izobeša gospod S a r j a l e ca. 3 dm. dolgo zastavico. Prihodnji državni praznik bo dne 1. decembra 1933. Ako takrat in v bodoče ob takih prilikah ne bo na poslopih v s e h državnih nameščencev, ki imajo svoje hiše na periferiji ali v okolici Maribora, jugoslovanske državne zastave, se bo objavilo imena dotičnih i a v n o v narodnem časopisu in pod-vzelo pri kompetentnih oblastih tudi primerne korake, da bodo vsi, ki dobivajo dohodke iz državnih blagin vedeli, kaj je njih s v e t a dolžnost!

Spomini Maistrovega borca

Bilo je proti koncu oktobra, leta 1918., ko so se proti pričakovanju vseh, ki smo v beograjski glavničaki čakali na sicer ne-izbežno maščevanje nad črno-žolto ma-čehovsko monarhijo, odprla s pomočjo čeških stražarjev vrata in zapahi. Slo-venci, Srbi, Hrvati, Črnogorci smo se znašli na enkrat izven glavničake — v prvem svitu svobode.

Kakor ptica, ki tja zleti, kjer se je zva-lila, tako smo odrfrelji tudi mi na vse strani in se prisrčno poslovlili. Po osem dni trajajoči robinzonjadi sem se priklatil v Maribor, ki je bil tedaj okrog Vseh svetih pravcati Babilon. Srce se mi je širilo, ko sem izstopil na glavnem kolo-dvoru. Nikjer nisem našel nobenega znanca, zato sem povprašal prvega častnika, kaj in kako je z nami, in mi je odgovoril skeptično: »Ne zna se tko pije, ne zna se, tko plati« . . .

Kljub večletni odsotnosti od ljubljene-ga kraja, kljub vroči želji, po pogledu ljubljene matere in svojcev, kljub vsemu, kar veže tudi nesentimentalnega realista na dom in drage, sem jo mahnil v meljsko vojašnico, kjer so baš sprejemali bor-ce za domovino . . . Čeprav so bila za mano štiri dolga leta, ki sem jih preživel na bojiščih ter imel to srečo, da sem od-nesel zdravo kožo, sem se takoj odločil, uvidevši položaj, naše svete stvari.

Mlad narednik, Bog mu grehe odpusti,

me je nagovoril v podravski nemščini, nakar sem mu povedal, da nisem samo Slovenec, marveč še pohorska grča po vrhu. Ko je bilo konec popisovalnih for-malnosti, sem izvedel, da sem dodeljen k drugemu bataljonu mariborskega, po-zneje in danes 45. pehotnega polka in si-cer k peti četi, ki ji je poveljeval stot-nik dr. Anton Dolar, moj bivši profesor, sicer pa za tiste težke dni vkljub svoje-mu poklicu prav tako izvrsten častnik, kakor šolnik v civilu.

Nastanili so nas v barakah na malem vežbališču, ki je bilo južno od Ljudske-ga vrta na kompleksu, kjer je danes let-no telovadišče Sokola-matice. Čim sem prestopil prag prve barake, že sem sre-čal stare znance. Krepko smo si stisnili desnice in naše oči so bile polne živega ognja. Zavedali smo se resnosti položaja in to nas je še bolj podžigalo.

Kakor se spodobi pravemu vojaku, ka-dar ga kliče domovina, sem svidenje s svojci opravičil kratko, saj sem bil do-ma in pozvan, da branim svoj dom. Pre-šinila me je misel, ki je na mah pregnala vso melikužno sentimentalnost: če si se štiri leta boril za oslovo senco, ne smeš odpovedati sedaj, ko je v nevarnosti tvo-ja rodna gruda, stopi med Maistrove bor-ce, da pomogaš priboriti svoji zemlji solnce svobode! In taka misel se je poro-dila v srcu marsikaterega. Stotine so nas bile takih, ki smo tvorili Maistrovo legio, ki smo se odzvali njegovemu pove-lju in sledili njegovemu ukazu.

V mariborski garniziji . . . Kakor sem že uvodoma navedel, je takrat v november-skih dneh pred petnajstimi leti bil naš Maribor podoben Babilonu. Že prej, v ci-vilu posvečen v mahinacije in nasilne me-tode mariborskih Nemcev ter njihovega žalostnega priveska nemškutarjev, sem se takoj znašel v položaju. Po neverjetno dobro zasnovanem načrtu je general Maister, moralno podprt od že pokojnih velemož dr. Verstovška in dr. Rosine, razorožil zloglasno »zeleno gardo«, nazvano tudi »Marburger Schutzwehr«. Kot takratni podčastnik, sem bil sicer ak-tivno udeležen pri razorožitvi »zelen-cev«, in čeprav nisem podrobno poučen o detajlnih načrtih, vendar moram kot priča tistih dni naglasiti, da je bila mo-ralna vrednost našega »Schutzwehra«, tipično rečeno, pod psom, dočim so bili naši borci pravi fantje od fare.

Nas fante, Maistrove borce, je dvigal ponos, ki smo ga ob vsaki priliki podžigali s tem, da smo mlačneže sokolili s svetim geslom: »Za slovensko domovino se gremo!«

Okolnost, da so se naši fantje rešili na-dutih avstrijskih častnikov, ki so jih na-domestili domoljubni idealni in skožin-skoz demokratični slovenski častniki, je dvignila moralo naših vrst ter s tem olaj-šala našemu vodji, generalu Maistru, prevzeto težko delo. Ker so k »Schutzwehru« sprejemali tudi mlečnozobe fantaline ki še nikoli niso imeli nuške v roki, niti niso vedeli, kako smrdi smodnik; pobi ki niso imeli pojma o ustroju vojaške for-

macije, ni čuda, da niso poznali discipli-ne. Lahkoživi »buršaki« pa so se šli ofi-cirje, ki so se menjavali kar čez noč.

Ta anarhija nam je prišla prav in ni čuda, da so se dogajali sirovi vandalski prizori ne samo v dravski vojašnici, mar-več tudi po gostilnah in na ulicah. Ko je bil ubit vrli tovariš France Vauhnik, je priklopelo naše razburjenje do vrhunca. Naše častnike pa menda tudi našega vr-hovnega poveljnika, je stalo mnogo truda, da ni dalo moštvo duška svojemu bes-nemu ogorčenju. Nismo se sicer poslu-žili orožja, zato pa je bilo podeljenih ti-ste dni nekaj tisoč zausnic . . . »Kaj ho-čemo, kri ni voda«, tako smo opravi-čevali svoj nastop.

Izvemši nekaj primerov, so se naši fantje vedli zelo ponosno in disciplinirano. Dovzetni so bili za vsako dobro be-sedo. Najbolj žalostno vlogo pa so igrali mlačni nemškutarji, posili Nemei in mar-kisti, ki so svojo internacionalnost do-kumentirali s tem, da so bili ob vsaki priliki bolj nemški kakor kajzer Viljem-pač po starem slovenskem pravilu, da je poturica hujši od Turčina.

Radi neprestanega hujškanja od stran-i nemških petičnih velemož, je začela ma-riborska varnostna straža dvigati svoj greben. Bilo je menda 3. novembra pred petnajstimi leti, ko se je naš general Mai-ster odločil in izdal razglas splošne mo-bilizacije. Motive tega ukrepa hrani prav-gotovo naš poveljnik, saj je to zadeva zgodovine našega takratnega generalne-

Ponižani in lačni

Po svojih zmožnostih in možnosti si ustvarjajo ljudje svojo bodočnost. Nekaterim je že ob zibelji bilo sjoeno, da bodo živeli v izobilju, ker so bili rojeni pod bogatino streho, drugim pa, ki so rojeni v borni koči, vsem tem so že rojenice po večini določile trpljenje tudi v življenju. Redki so, ki se iz revščine povspno na ono mesto, da brez skrbi gledajo na bodočnost. Povečini si z žuljavimi rokami in ponižani služijo svoj vsakdanji kruh. Gorje pa njim in njihovim potomcem, če bo ostala ta revščina in to trpljenje še naprej. Izkoriščevalna strast velekapitala jim ne bo dala dihati, ker je njen smoter izpiti delavcu kri, izmozgati ga do kosti.

Žalostne so te besede, toda živa resnica so, vsak dan občutnejša in vidnejša. Ali pa je to trpljenje malega človeka v naši državi potrebno? Ali ni naša država bogata po svojem narodnem bogastvu, po svoji rodovitni zemlji po bogatih rudah? Ali ni na njenih tleh dovolj za vse kruha? Ali je potrebno, da so tisoči in tisoči lačni in, da umirajo nekateri celo od lakote. Tega v naši državi ni potrebno! Ne drže izgovori, da irgovina v zastoju, da je kriza. Res je kriza, toda to krizo občuti samo delavstvo in nižji sloji, državni in privatni uslužbenci, takozvani »blaženi posedujoči« in kapitalisti pa te krize ne občutijo. Nasprotno, njim je kriza dobrodošla, za nje je molzna krava. Njihovi dobički se kopčijo vedno bolj, čim hujša je kriza.

In tisti, ki jih je ljudstvo izvolilo, so včasih naglašali, da bodo odločno branili interese socialno šibkejših in nujne pomoči potrebnih. Toda navajeni smo že, da se iz merodajne strani obljubila vse mogoče zlasti takrat, ko se gre za glasove. Ko pa so glasovi preštet, pa so vse obljube kaj kmalu pozabljene. Navajamo pa to zato, da bodo oni, ki se jih tiče, vedeli, da današnje trpljenje delavcev ne bo ostalo nemaščevano, da današnje trpljenje delavcev onim, ki ga niso hoteli ublažiti, pa bi ga lahko, ne bo več nudilo svoje pomoči. Bleda lica do kosti izmozganega delavstva, sloka telesa v strganih cunjah in premražena so vidna dokaz lačnih in ponižanih. So dokaz pozabljenih in njihovih družin, ki hirajo v hudem siromaštvu. Izvoljeni pa hladnokrvno gledajo to trpljenje in niti ne obljubljajo več pomoči, da se izognemo pogledom trpečega delavca.

Našel se bo morebiti kdo, ki bo dejal, saj ni tako hudo, le poglejte ob sobotah in nedeljah po gostilnah in videli boste, da ima naš delavec denar tudi še za pijačo. In če najdete delavca pri vinu ali žganju, ga pije iz obupa! Iz obupa

pije njegova žena, pijejo njegovi otroci! In tako delajo vsi, ki so pozabljeni in lačni, samo, da se čimpreje rešijo svojega trpljenja. Življenje, ki ga živi naš mali človek, je v nešteti primerih slabše od življenja navadnega psa. Če začnemo računati, pridemo do zaključka, da je naš mali človek pravi umetnik življenja. Pomislimo samo to, da jih je tisoče in tisoče, ki zaslužijo na mesec komaj po nekaj sto dinarjev in, da so tisoči in tisoči, ki ničesar ne zaslužijo, pa morajo imeti streho in morajo živeti. Vse siromaštvo pa se jasno zrcali iz računa, ki ga znesejo povprečne minimalne življenjske potrebščine na mesec za družino z dvema otrokoma.

Za hrano, kurivo, razsvetlavo in čiščenje potrebuje taka družina na mesec 5 kg bele moke, ki stane 15 Din; 25 kg krušne moke, ki stane 100 Din; 2 kg koruznega zdroba, ki stane 7 Din; 6 kg sladkorja, ki stane 91.50 Din; pol kg žgane kave, ki stane 26 Din; 2 kg Kneipove kave, ki stane 26 Din; pol kg Franka, ki stane 7 Din; 1 kg makaronov, ki stane 7 Din; 5 kg masti, ki stane 60 Din; 2 kg riža, ki stane 12 Din; 1 liter olje, ki stane 12 Din; 1 litra kisa, ki stane 4 Din;

2 kg soli, ki stane 6 Din; 2 kg mila, ki stane 32 Din; in razne druge potrebščine, med katero je všteto mleko, kurivo, razsvetljava in blago s trga ter razna druga drobnarija, kar znaša skupno 896 Din. Za obleko in obujalo potrebuje družina z dvema otrokoma na mesec 360 Din, za obnovitev stanovanja na mesec 30 Din, za razne kulturne potrebščine 150 Din, za stanovanje 400 Din, za šolanje otrok 150 Din. Celokupni izdatki znašajo za družino z dvema otrokoma na mesec 2086 Din. Omenjeni znesek bi torej moral zaslužiti naš mali človek, če bi hotel živeti človeka dostojno življenje.

Želeli bi, da bi vsi oni, ki z naslodo na enem samem večeru zapravijo toliko denarja, kolikor bi ga delavčeva družina v svoji skromnosti komaj porabila za preživljanje na mesec, da bi v svojih želodecih čutili glad. Morebiti bi se tedaj vzbudila v njih vsaj trohica socialnega čuta. Želeli bi, da bi oni, ki krojijo današnji družabni red, imeli priliko, da se vsaj mesec dni preživljajo s svojimi družinami, kakor se preživlja trpljenja in skrbi sita družina malega človeka. In če bi si to skušili, potem prav gotovo ne bi odrekli pravic, za katere se bori naš delavec, ko bi si skušili kako hud je boj za obstanek.

Ali je vojska zločin?

Pod vtisom strašnega svetovnega klana se je rodila splošna želja, preprečiti vsako vojno. Miroljubneži so naglašali in naglašajo, da je vojna zločin, da je greh nad človeštvom. Kako hitro pa so pozabili vse grozote svetovne morije Nemci, so nam najboljši dokaz na nemških univerzah in drugih šolah tečaji o »novi znanosti«, ki uči, da je vojna »razodevanje največje kako-vosti morale in značaja« vsakega naroda, da je vojna »kulminacija (višek) vsega duševnega« vsakega posameznega naroda v gotovem času. V tem primeru si torej nasprotujeta dve tezi: ena trdi, da je vojna zločin, druga pa, da je vojna največja etika.

Če nas kdo napade, imamo pravico, da se branimo. Morala (pravost) dopušča, da v samoobrambi ubijemo sovražnika, ki nam preti z orožjem. To je moralno, ker odgovarja razumni naravi človeka. Vsak je samemu sebi najbližji in vsakemu je lastno življenje najdražje. Če bi se človek ne smel braniti, bi mogli razbojniki iztrebiti vse poštene ljudi. Torej je tudi vojna kot obramba dopuščena, vendar pa nastane vprašanje, kakšna vojna je dopuščena in kako se sme voditi. To bi bilo teoretično razmotrivanje, hočemo pa naše čitatelje seznaniti nekoliko z »novo znanostjo o voj-

ni«, ki jo propagirajo Nemci na vseh svojih šolah in o idejah, ki jih imajo Nemci o bodoči vojni.

Univerzitetni profesor Evald Banse je napisal brošuro, v kateri razvija načrt »nove vojne znanosti«. Po njegovih načelih se more mladina vzgajati špantansko, v vojaškem duhu. Vsak moški, žena in otrok mora vedeti, kaj je vojna. In to mora vedeti pred vsemi ostalimi znanostmi. Za Hitlerjeve je namreč narod vse, vse mora služiti narodu in kar mu bolj koristi, pride na prvo mesto. zato je tudi vojna znanost kot teorija novega nemškega življenja na prvem mestu med znanosti. Mladina se mora že v dvanajstem letu najmanj po dve uri na teden teoretično učiti nauk o vojni. Pa ne samo teoretično, tudi praktično se mora »izživljati« v raznih vojniških igrah, da se vzbudi v njej »vojni instinkt«.

Vojna je krvava. V njej igrajo svoje vloge plin in kuga, tanki in avijoni, glad in siromaštvo, življenje in smrt. In vendar je vojna »večna obnoviteljica moči in morale, pogoj za napredek«. Zato je potrebno vsakega mladega človeka vzgojiti za vojno. Nemci so namreč prepričani, da bo prišlo do vojne in zato mora biti z vojnimi duhom prežet sleherni Nemec. Bansejeva znanost o vojni se naslanja na »du-

Zlato naše hrane

Fajnine

Makaroni, špageti in jušine zakuhe

šok. Nemška duša živi za državo! Mlado dušo se da in se mora vzgojiti za »smelost in napade«. Mladenič mora braniti svoje ideale. V tej obrambi se zrcali značaj mladega človeka. Da lahko živi država v miru, je potrebno, da so bojeviti njeni državljani. »Država živi od bojevitega prebivalstva, umira pa, če so njeni podaniki miroljubni.«

Znano je, kako tretira Hitler pacifiste v svoji knjigi »Mein Kampf«. Profesor Banse hoče v stilu njegove ideologije o plemenih vzgojiti »bojevito nemško plemo«. Pacifisti se boje vojne. Oni žele samo mir in pred očmi imajo ekonomijo, bojeviti narod pa ima »ideje«, on je »idealni«. Vzgoji o bojevitosti morata nadalje služiti tudi vera in propaganda. Bog je morebiti najgloblji izraz narodnega edinstva. Mimo Hitlerizma je v Nemčiji struja »nemških kristjanov«, ki hočejo nacionalizirati protestantizem. Drugi Hitlerjevci hočejo stare germanske vojne bogove, ker jim ni všeč križ, ki je simbol trpljenja in smatrago, da so pojmi germanstva in krščanstva nezdružljivi. Banse uči, da mora protestantska cerkev gojiti vero narodnega boga. Vojak lažje umira, če se zaveda, da teče njegova kri za narodnega boga.

Propaganda, kino, radio, volunstvo, vse mora služiti vojni. Avijoni in plini so »največji dar svetovne vojne«. V bodoči vojni bo pomagal ves narod, žene in otroci, vse kar leze in gre in to radi tega, ker bo imela posebno obilje: vojna z »baci« in vojna v »zaledju«. Profesor Banse trdi, da so se Francozi v svetovni vojni posluževali sličnih sredstev, da bi zastupili nemški narod, Angležki so se posluževali laži in je torej »za revanžo dobrodošlo vsako sredstvo«. Ker bodo imele le Rusija, Zedinjenje države in Anglija v bodoči vojni dovolj živeža, je potrebno, da se naveže Nemčija na eno teh držav, ker »pokaže z ekonomskega stališča vojna znanost«, da bi brez takega sporazuma Nemčija ne mogla dobojevati bodoče vojne.

Take so torej nemške perspektive bodoče vojne na zemlji in v zraku, kjer bo vse »dopuščeno«. Izgleda, da se človek »spopolnjuje« in da nas vodi evolucija naprej!

ga štaba. Odziv je bil sljajen. Naše čete so se spopolnile z novimi močmi, pretežno samimi izvežbanimi vojaki.

Tedaj pa so dozoreli vsi načrti za razorožitev »Schutzwelra«, kar se je izvršilo neverjetno eksaktno in v ranih urah mrzlega 23. novembra. Nepozabni datum za naš bataljon, s stotnikom Dolarjem, ki je zasedel Glavni trg in državni most, nepozabni datum za vse druge edinice, ki so zavzele mesto, važne objekte in okolico. Potem smo si oddahnili... Kaj šel! Proglas o razorožitvi je bil manifest zmagovalca, ki ne sme in ni počival na svojih favorikah!

Nemška časopisje je zagnalo huronski krik v svet, klicalo je vse peklenske sile na pomoč in hujskalo na vse pretege. Seveda so prvi ugriznili v jabolko skušnjave tako zvani socialisti, ki so se dali zapeljati v razne »štrajke« na železnici in drugih obratih. Kakor vedno, so se tudi tokrat poskrili glavni hujskači in zapeljanci so nosili in trpeli posledice. Oh za nas veselem jubileju zmage, slave mariborski marksisti žalosten spomin, nam v opomin, da se še do danes niso prav nič poboljšali, ker so nesporno še danes iste miselnosti in hrbenica mariborske nemškutarije.

Podrobnosti o razorožitvi je deloma objavil že naš poveljnik general Maister, in v kolikor še niso docela napisane, da bodo pričale poznejšim rodovom o važnem zgodovinskem dogodku slovenskega naroda v tistih hudih in kritičnih časih, pa bodo še objavljene. Kakor vsi

tovariši, sem bil tudi jaz zaposlen do glave pri drugem bataljonu mariborskega pehotnega polka in se vseh podrobnosti že danes več ne spominjam.

Moje skromno mnenje je, da je spričo prirojene gobezdavosti širokovidnih in nadutih Nemcev edina zasluga in, da se je edino zahvaliti dalekovidnosti in strategični rutiniranosti generala Maistra, da se je posrečil tak udar. Nemška gospoda se je čutila nekako zvišena nad slovenskim življenjem, toda spričo okolnosti, da je naš poveljnik zbral okrog sebe samo naj bolj zanesljive fante, so bili vsi prepričani, da bomo ali na tihem zapustili svoje postojanke, oziroma nas bi nasilno razorožili, za kar so že imeli pripravljen podroben načrt. Račun pa jim je prekrizal junaški udar zgodovinskega jutra 23. novembra. Zeblo nas je, da so nam šklepetali zobje, a v srcih nam je bilo toplo, toplo...

»Mi gremo naprej, mi strelci... Ko je bila vpostavljena varnost v mestu in so nas zamenjale stalne čete mariborske garnizije, smo odrinili v Špilje... Špilje, današnji »Sniefeld«, takrat od nas nazvan »Sovjak«, se nam je takorekoč brez boja udal. Vkljub naporni službi v novi garniziji pod poveljstvom majorja Edvarda Vaupotiča, sedaj upokojenega podpolkovnika, živčnega v Košakih, se je bataljon pridno vežbal v vojaški službi, ki pa ni bila tako monotona kot bi človek mislil. Častniki so predavali moštvo o pomenu velikega časa ter ga sokolili za vztrajnost.

Jasno je, da sprva nismo imeli srbskega poveljevanja. Pomagali smo si s sokolskim vežbovnikom, a pozneje se je na iniciativo bataljonskega poveljnika majorja Vaupotiča vršil v gradu baronice Bruckove prvi jezikovni tečaj za srbski jezik, ki so ga pridno obiskovali častniki in podčastniki bataljona in, ki ga je vodil pisec teh spominov.

V Špilju, tedaj »Sovjaku«, smo vršili varnostno obmejno službo deloma samostojno in stalno pripravljene za primer kakega napada avstrijskega »Heimweh- ra«, deloma na železnici in tudi v pomoč finančnim organom. Med moštvom je bilo vzgledno tovarištvo in vzorna disciplina v ponosni zavesti, da branijo Maistrovi borci na skrajnem braniku sveto zemljo svojih očetov. Bilo je tudi mnogo veselih dni v lovu za tihotapci, ker je večkrat zelo masten plen zapadel v smiselno odredbe našega generala v prid dobro založenim kuhinjam naših edinic.

V nepozabnem spominu bodo ostali vsem Maistrovim borcem naši vrli častniki, tedanji nadporočnik bojeviti Tone M...šek, sedaj učitelj v Mariboru in požrtvovalni podpredsednik Zveze Maistrovih borcev; nadporočnik vedno demokratski in veseli Franček Luknar, sedaj učitelj na Tezmem in agilni blagajnik Zveze Maistrovih borcev; nadalje dobri Polak, previdni Pinterič, možati Goršič, resni Mordej, šegavi Štibler in drugi, razen že omenjenega našega bataljonskega poveljnika majorja Edvarda Vaupotiča, ki je prav očetovsko skrbel za poverje-

ni mu bataljon. Od podčastnikov je postal tovariš Anton Filipič intendantski kapetan, ki je še sedaj v aktivni službi, njegov pomočnik Ferdo Primec iz Orehove vasi je bančni uradnik, enoletnik Cirilček pa je zdravnik dr. Ciril Porekar v Ljutomeru. Ostali pa se z večjo ali manjšo srečo klatijo križem osvobodene domovine, pa tudi taki so vmes, ki jim je v tolažbo tista grenka Cankarjeva: »O domovina, ti si kakor vlačuga, kdor te ljubí, ga zasmehuješ«...

Bežni spomini so to, vrženi v javnost na večer pred veliko proslavo osvoboditve Maribora in njegovega zaledja pred petnajstim leti, pod smelim vodstvom generala Rudolfa Maistra, ki sem mu svoj čas, ko nas je svoje borce pozval, da opišemo objektivno dogodke tistih dni za njegovo knjigo, poslal obširnejše poročilo.

Žalostno, a značilno za naše razmere je, da mora naš poveljnik, ki je obenem tudi pesnik in pisatelj, objavljati svoje spomine iz največje epohe slovenske zgodovine le fragmentarično in da še ni mogla iziti toliko pričakovana publikacija našega največjega junaka. Vsaj ob tem jubileju je ta ugotovitev nad vse žalostna in bo morda le zganila merodajne kroge, ki so sicer za razne športne zadeve zelo radodarni. Bodi izdaja te knjige dragocenih spominov iz pod peresa osvojitelja naše severne meje in obmejne postojanke, častna dolžnost in naloga Zveze Maistrovih borcev.

Sleparji ljudske lahkovernosti Z NAŠIH POSTOJANK

V 17. številki naše »Borbe« smo posvetili nekaj vrstic poslovanju mariborske »Edinosti«, gospodarske zadruga za brezobrestna posojila. Pod geslom: »Vsi za enega, eden za vse!« je ponujala omejena zadruga brezobrestna posojila vsem onim, ki so preje vložili primeren znesek v gotovini. Ob občudovanja vredni spretnosti voditeljev se je »Edinost« razpredla po vsej državi, največ pa je pridobila članov v Ljubljani, dočim je medtem preselila svojo centralo v Zagreb. Razvila pa je živahno reklamo tudi v Banjaluki, Splitu, Sarajevu, Zagrebu in Šibeniku. V Šibeniku so jik kaj kmalu razkrinkali zadrugarji in jih ovadili sodišču kot navadne »varalice«.

Nastala je afera, ki so jo obširno obravnavali zagrebški časopisi, kakor svojčas afero mariborske Kmetijske eksportne zadruga. V časopisnih poročilih smo čitali marsikatero pikro na račun slovenskega združništva, tako n. pr., da je naše združništvo sicer solidno in po vsej državi na dobrem glasu, vendar pa Slovenci ne znajo čuvati tega dobrega imena. Na ta račun lovijo razni brezvestni agenti lahkoverno ljudstvo z rafiniranimi »triki« in ga oškodujejo za težke milijone.

Posegle so vmes tudi naše oblasti in odredile revizijo vseh takih ustanov. »Edinost« je prešla v likvidacijo. Izkazalo se je, da so pri »Edinosti« bili udeleženi skoro isti ljudje, kot pri prosluli mariborski Kmetijski eksportni zadrugi, ki ji je sleparsko delovanje izkopal grob. »Edinost«, ki je živela komaj leto dni, je imela tri direktorje Krištoviča, Kendo in Žunkoviča, znane ljudske sleparje, ki so na račun upravnih stroškov pobasali v svoje žepce v tem kratkem času nad 900.000 dinarjev. Ko je zagrebška policija zapečatila poslovne prostore »Edinosti«, je pri reviziji nienege poslovanja našla celih 32 Din!, kar je dovelj jasen dokaz, kako dobro premišljeno so delali vsi za enega, eden za vse. Vse tri sleparje je policija aretirala in jih vtaknila v zapor.

Med tem pa je bila pri mariborskem okrožnem sodišču razpisana proti vsem trem aretirancem, kot bivšim voditeljem Kmetijske eksportne zadruga, glavna razprava radi sleparij in ponarejanja menic. Direktorja Krištovič in Žunkovič sta bila prepeljana v Maribor, direktor Kenda pa je zbolel in je bila razprava radi tega preložena. Nad 20, s strojem pisanih, strani obsega obtožnica proti njim, pre-

pletena z samimi očitnimi sleparijami in goljufijami. Zaradi sleparij pri »Edinosti« pa se bodo zagovarjali najbrže pred zagrebškim sodiščem. Tako bodo torej prejel občutno zasluženo kazen za vse grehe in zločine, ki so jih zagrešili nad našim združništvom in mu vzeli dobro ime. Neštete žrtve pa so jih proklele onkraj groba.

Čudimo se le, kako je mogoče, da se najdejo še ljudje, ki so prespali vse škarjale Kmetijske eksportne zadruga in podobnih »Samopomoči«, ki so oškodovale naše ljudstvo za težke milijone, naše združništvo in solidnost slovenskih gospodarskih ustanov na diskreditirale v vsej državi. Čudimo se tudi nadzornim oblastem, ki so čakale, da se je še le v praksi pokazala nemožnost takih zadrž in neizvedljivost njihovih obljub. Kdor gradi hišo, mora predložiti statične in gradbene načrte, po katerih se oblast prepriča, da se stavba ne bo podrta in da ne bo ogroženo človeško življenje, v gornjih primerih pa, ko se je šlo za veliko bolj važne zadeve, je prišla kontrola šele, ko so sleparji že opravili svoje.

V bodoče moramo sami gledati na to, da že v kali zatremo vsak tak pokušaj ljudske sleparije, skrbeti moramo, da operemo dobro ime našega združništva in ne smemo dopustiti, da bi brezvestni ljudje sleparili naše ljudstvo pod geslom: vsi za enega, eden za vse!

Izjava in opozorilo!

Podpisana Narodno strokovna zveza, podružnica Maribor, je izvedela, da se je g. T o m a ž i č Ludvik (imenovan tudi T o m a n i č) predstavljal kot tajnik NSZ. Vsled tega javlja vsem članom in članicam, kakor tudi ostali javnosti, da gosp. Tomažič ni bil nikoli član, niti tajnik NSZ in da nima pravice nabirati članov in kakršnihkoli članskih prispevkov. Posebno pa opozarjamo vsa podjetja, da nima imenovani nikakega pooblastila v imenu NSZ in prosimo, da imenovanega takoj prijavijo oblasti, če bi se še kje pojavil kot zastopnik NSZ. O vsakem takem primeru pa naj obveste tudi nas.

Narodno-strokovna zveza
podružnica Maribor.

Širite „BORBO“!

Ptuj

Znižanje mezd občinskim delavcem.
Ptujski mestni svet je na svoji zadnji tajni seji sklenil znižati plače vsem občinskim delavcem in to za znesek 100.000 Din za prihodnje proračunsko leto. Rdeči mestni očetje, zlasti oni, ki so v upravnem odseku, se niso nič brigali za svoje pristaše, marveč so se oglasili k besedi šele v splošnji seji, da jih slišijo njihovi poslušalci. Skušali so sicer nekoliko ublažiti gorje, toda le z besedo in ne z dejanji. Pojasniti moramo, da je pretežna večina ptujskih občinskih delavcev politično naslonjena na marksiste. Naš zastopnik v mestnem svetu je obžaloval in grajal storjeno dejstvo, toda on ni v odseku, ki je s svojim sklepom pripravil ubogemu delavstvu novo skrb. S tem, da se bodo delavstvu znižale mezde bodo prizadeti tudi trgovci in obrtniki. Naglasil je, da bi bil že skrajni čas, da bi se občinski delavci zavedali, da žive v Jugoslaviji in, da so njeni državljani. V političnem življenju pa naj se vedejo tako, da jih bo lahko zagovarjal vsak slovenski mestni zastopnik. Naj delavstvo samo pomisli, kdo ga bo boljše zastopal ali slovenski zavečni zastopnik, ali pa od vseh nacionalistov osvraženi rdečkar?

Upravičena pritožba naših železničarjev. Železničarji vseh postaj ljubljanske direkcije naročajo premog za lastno uporabo in ga morajo plačati pri naročilu vnaprej. So pa tudi naši železničarji izmed tistih, ki za svoje trdo delo in odgovorno službo niso tako plačani kakor si zaslužijo. Vsak si težko pritrga denar od ust, da naroči premog na katerega pa mora čakati po mesec in pol. Premoga, ki so ga naročili že v začetku septembra, še do danes ni. Dobro bi bilo, če bi direkcija podučila gospoda, ki tam vodi naročila, da ima vsak človek pravico zahtevati, kar je že plačal. Radovedni smo zakaj pa po drugih direkcijah ni tega zavlačevanja. Ubodi Birokracijus poleg ubogih železničarjev!

Ptujske »miši in tiči«. Ko prideš, dragi moj čitatelj, v Ptuj in ko čitaš napisno tablo gostilne pri »Zvezdi« katere lastnik je neki Da-miš, si misliš res, da ti »da« krčmar »miš«. Toda motiš se. On te prijazno sprejme kakor je svoječasno sprejemal tiste, ki so povzročili po ptujskih septembriških tragične ljubljanske dogodke. Ptujski tiči pa so svojevrstna pe-

rutina. Naši »tiči« Slawitschi so se pisali svoj čas, ko so ustanavljali njihovi predniki v Cvenu pri Ljutomeru konjerejske podružnice Slaviči. Ti so bili torej res pravi slovenski tiči. Če je že hotel g. Slavič imeti nemško ime potem bi se moral prekrstiti v »Nachtigala«, ker bi le na ta način lahko ponemčil pristno in lepo slovensko ime. Torej vi »mischi« in »titschi« vi nalašč izzivate!

Na naslov železniške direkcije v Ljubljani. Pred leti je upeljala železniška uprava pri vlaku števil. 515., ki odpelje ob 5.24 iz Maribora proti Ljubljani in pri vlaku števil. 625, ki vozi v nasprotni smeri garniture štirih osebnih voz. Ti vozovi pa so priključeni koncu vlaka in so zelo primerni za potnike, ki potujejo v Ljubljano. Oba vlaka vozita namreč direktno v Zagreb in bi morali potniki v Zidanem mostu prestopati, tako pa, ker so ti vozovi direktni jim tega ni potreba. Toda gorje potniku, ki potuje sedaj ko je že pritisnil mraz. Ti direktni vozovi niso zakurjeni in je potovanje v njih skrajno neprijetno. Ker sta oba vlaka, katerim so vozovi priključeni, zelo dolga je nemogoče, da bi en sam stroj v kratkem času ogrel ves vlak. Prosimo direkcijo naj odredi ogrevanje obeh vlakov tudi od zadnje strani in naj upošteva, da je dragoceno naše zdravje. Eden za vse z Ptujškega polja.

Celje

Kompromisi ... Vsem bo še v spominu nečuden škandal, ki ga je povzročil član mariborskega »Rapida« v Celju. V nedeljo je gostoval SK. Celje v Mariboru, ter mu je bila ob tej priliki izražena želja od strani »Rapida«, naj se stvarca mirno likvidira. Ker pa poznamo predsednika celjskega nogometnega moštva kot zavednega Jugoslavana, smo trdno prepričani, da ne bo likvidiral psovke »Verfluchtes windisches Schweine« kar s preklicom v klubu. Javnost hoče imeti tudi zadoščenje! — Prav presenečeni smo čitali o kompromisu za volitve v Pokojniški zavod za nameščence. Slutili smo, da se nekaj kuje za našim hrbtom, ali verjeti nismo mogli, da se kaj takega lahko pripeti. Ali sta v Celju samo dva nacionalna nameščenca in eden »gospod«? Kje je bila pri volitvah za Delavsko zbornico ta trojica? K stvri se še povrtno!

Perje	Morska trava	Divani	Žični vložki	Spalnice
Puh	Vata	Madrace	Železne zlož. postelje	Kuhinjske opreme
Blazine	Afrik	Otomane	Belo email. postelje	Jedilnice
Odeje	Volna	Naslonjači	Otroške postelje	Pisarniške opreme
Zavese	Žima	Stolci	Palice za zavese	Predsobne stene

F. NOVAK, MARIBOR
VETRINJSKA ULICA 7 KOROŠKA CESTA 8

Zenski in moški svet rad kupuje v
TRPINOVEM BAZARJU
Maribor, Vetrinjska ul. 15

Popravila ur
in zlatnine, točno in hitro
z jamstvom
A. STOJEC, MARIBOR
Jurčičeva ulica št. 8
Po stenske ure pridem na dom!

Točno, solidno in poceni
izvaja vsa kleparska dela
A. Romih
kleparski mojster
Maribor, Slovenska ul. 28

Širite
„Borbo,“

Gosposka ulica 13

Vse šolske in pisarniške potrebščine
dobite najceneje
V PODRUŽNICI UČITELJSKE KNJIGARNE
Gosposka (Tyrševa) ulica 44

Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic v Mariboru
Frankopanova ulica 34

Vse vloge izplačuje promptno
da e posojila po 8%
sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4% vezane pa po 5 1/2%

Železničarji, poslužite se samo Vaše Kreditne zadruga